

SLOVENSKI NAROD.

Ima vsak dan dvečrtni izveščaj in vsak teden po pošti prejema na vsako leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kder hodi sam po sebi, plača na vsako leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 50 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge države in Ameriko po 30 K. Na naročbo brez izdatkovne vplačilne naročnine se ne omira. — Za omanila se plačuje od petdesetpet petdeset po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depisi naj se imajo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo je v Kaniševih ulicah št. 5. — Upravitelju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništvo telefon št. 84.

Posamezne številke po 10 h.

Upravitelstvo telefon št. 85.

Teorija in praksa.

Na Dunaju imamo pravosodno ministrstvo, ki izvršuje svojo nadzorovalno oblast nad sodišči in državnimi pravdniki, izdaje večših prav lepe in koristne ukaze; človek jih bere in sree se mu širi ponosa na avstrijsko pravosodje!

Kako lepo se glasi na primer ukaz od 12. decembra 1900 št. 45.: »Strogo je paziti na to, da je začasni pripor in preiskovalni zapor ukreniti sploh le tedaj, kadar so ne d v o m n o dani zanj zakoniti pogoji... Z prvo zaslišanje, če je zadostno in se ne godi zgolj radi zakonitih formalnih predpisov, pogostoma odstrani vsak sum, da se je bati dogovarjanja. Nikakor ni torej že vsaka oddaljena možnost ubega vzrok, da bi se ukrenil zapor zaradi nevarnosti ubega... Isto velja o zapornem vzroku po §-u 185. št. 4 k. pr. r. (ponovitev kaznivega dejanja). Ta bo pri hudodelstvih in strasti zelo pogostoma že v par dneh izginil, čim za razburjenostjo pride mirnejše uvaževanje. — Nikakor ni dopustno pri odgovoru na vprašanje, ali je ukreniti zapor ali ne, se dati voditi po zunanjih pojavih, recimo po pozornosti, ki jo je vzbudilo dejanje, ali po ogorčenju občinstva nad dejanjem... Pravosodno ministrstvo mora zahtevati, da se ta načela nepogojno izpolnjujejo. — Nadrejenim predsedstvom in višjim državnim pravdnikom se naroča, da delovanje podrejenih oblastev v tej smeri nadzorujejo in najdene hibe takoj odpravijo...«

In ukaz od 25. novembra 1902, št. 51, ki se tiče mladostnih ljudi, koliko človekoljubja in hkratu socialnega preudarka odseva iz njega! Ta ukaz odreja, da je neoporočene, ne na več nego tri mesece ječe ali zapora obsojene mladostnike, kateri so zagrešili zoper kazenski zakon ne toliko vsled svoje duševne izprijenosti, ampak so bili nepremišljeni, zapeljani, nezreli in se kesajo svojega dejanja. priporočiti najvišji milosti, »kajti v takih slučajih bi bila izvršitev zapora krutost, katere madež in globoki trajni vtisk utegneta imeti na mladostno dušo posledice, kakršne ubraniti je baš naloga kazenskega pravosodja, temelječega na duhu človečnosti... Slučajev preiskovalnega zapora med postopanjem o pomilostilnem predlogu se skoraj ne da misliti...«

Ukaz od 28. decembra 1902.: »Namene predstojčega ukaza se bo dalo le tedaj popolnoma doseči, ako se pri mladostnikih, ki obstoje pri njih pogoji tega ukaza, če le možno opusti preiskovalni zapor. Pri takih mladostnikih bo težko kdaj v istini kaka nevarnost ubega. In končno ukaz od 23. majnika 1905.: »Sodiščem od strogo paziti na to, da se ukrene preiskovalni zapor zoper mladostnike le v slučaju neizogibne potrebe in le po najnatnejšem preudarku zapornih vzrokov.« Tako lepa je teorija! — A praksa, kakršna se uprizarja in kakršna še obeta postati? »Fiat applicatio!«

Justus.

Il y a des Juges...

Pod tem naslovom čitamo v »Gorenju« članek, v katerem je med drugim rečeno:

Letošnje leto je za nas Slovence zelo viharo. Vihar se je začel v Ptuj, ko so Nemci in Napolnemci pljuvali na Slovence in Slovence, pobijali šipe, ugrabljali akte in klobuke, razlivali črnilo po slovenskih oblekah in krilih. Ti dogodki so povzročili hudo uro v Ljubljani. Tudi tu so se pobijale šipe, nihče pa se ni dotaknil osebnosti Nemcev in posebno Nemk. Nato so prišli iz gredi v Mariboru in Celju, kjer so se tudi pobijale šipe. V vseh teh izgrelih je nekaj sličnosti, ali tudi važna razlika; namreč ta, da se nikjer dru-

god, kjer so izgrede povzročili Nemci, ni streljalo, pač pa se je to zgodilo v Ljubljani. Tu so streljali nemški vojaki na slovensko občinstvo — ubili enega dijaka in enega tiskarskega uslužbenca. Pri isti priliki je bilo sedem oseb težko in nebroj lahko ranjenih. In kaj je storila na to naša vlada? Po grozni noči dne 20. septembra se je spomnila na to, da imamo v Avstriji sodnike in državne pravdnike. Kdor je bral »komunike« dunajske vlade, izdan po ljubljanskih rabukah, je moral misliti, da je rajni Sedelnicki zopet vstal iz groba. Niti besedice o surovosti in napadih v Ptuj, Mariboru in Celju, niti iskrice sočutja za nedolžne žrtve. Dunajska vlada ne vidi drugega, nego razbite šipe ljubljanske kazine, za vlado ni randaliral nihče drugi, nego ljubljanski mob, vlada kliče v akcijo policijo, orožnike in državne pravdnike, pa ne tam, kjer so se izgrede sploh vršili, ne v Ptuj, ne v Mariboru, ne v Celju, ampak samo v Ljubljani.

Ta zopet oživeli Sedelnicki se zgraja do duše, zanj se je kalil javni red samo zaradi tega, ker se je pojavilo Nemcem nekaj šip, prav nič pa mu ne moti spanja dejstvo, da sta ubita popolnoma po nedolžnem dva Slovence in da jih je sedem težko ranjenih.

Imamo sodnike. Pa samo v Ljubljani. Imamo državne pravdnike v Ljubljani, Celju in Mariboru, ali vlada je zavzela svoj bič samo nad ljubljanskim državnim pravdnikom, državnim pravdnika v Celju in Mariboru spita mirno in uradno po načelu: kjer ni tožnika, ni sodnika.

Dne 30. sept. je padla v Ljubljani prva nekrvava daritev. Vendar nemško jezero divja dalje in zahteva novih žrtev. Kadunčev slučaj je tipičen za tako naknadno justico, kakršna se vrši sedaj v Ljubljani. Mi ne vemo, v koliko se vpošteva v ljubljanski justični palači izrek slavnega jurista, da mora biti dandanes vsak sodnik maziljen z vsaj eno kapljico socialnega olja. Prepričani pa smo in povemo na vsa usta, da bi bila dunajska ali graška policija rešila Kadunčev slučaj v lastnem delokrogu, da ga nikdar ne bi bila izročila sodišču. In če gre stvar tako naprej, bomo še večkrat doživeli, da je v Ljubljani pregrešek ali prestop, kar je na Dunaju, Gradcu, morda celo v Galiciji in Bukovini policijski prestop, in kar se v Celju, Mariboru in Ptuj ne kaznuje niti policijskim potom. Sedelnicki se je pojavil celo v sodni dvorani.

Mi vemo, da Franc Klein presoja slovenske zadeve iz senice zvornika sv. Stefana. Stari Prade razgraja kakor zbesnela branjevka. Vso upravo in justico preveva danes strah pred nemškim furorjem. V jubilejskem letu živimo. Za našega justičnega ministra bi bila lepa in velika poteza, če bi se glede ljubljanskih izgrelov dvignil nekoliko čez senco sv. Stefana, lep spomenik bi si postavil, ko bi izpregledal, da je delovanje ljubljanske justice v sedanjih dneh podobno rotanju mlinjskih koles, ki ne meljejo žita, ampak stro kako zrno, ki ga jim slučajno donese veter; če bi izpregledal, da to postopanje ne povišuje državne avtoritete in ne pospešuje jubilejskega navdušenja. Prepričan naj bo, da bo ves slovenski narod občutil vsako obsodbo prihodnjih dni kot udarec v lastno meso in si to tudi zapomnil. Na vsem Balkanu vre in po Bosni straši srbska propaganda. Kranjska dežela in njeno prebivalstvo stopa pri bližajočih se zgodovinskih dogodkih vedno bolj v ospredje. V Ljubljani pa vlada zavržljiva in z nogami tepta kapital, ki ga bo morda ob kratkem rablastara Avstrija, rabila habsburška dinastija.

Bili so časi, ko so se naši očetje, če so prihajali njih sinovi pohabljeni

iz Milana in Verone, ali če so dobili od tam črno obrobjen list, tolažili in našli nekaj ponos v tem, da so služili ti njihovi sinovi pod Radeckim. Ti časi so minuli. Če dunajska vlada tega ne ve, tem slabše zanje.

Kranjska hranilnica.

Velikanska kurzna izguba iz leta 1907 v znesku K 626.906 70 nam, t. j. pisu tega strokovnega članka, ne dela posebnih skrbi, ker pač pisec nikdar ni imel, tudi zdaj nima in nikdar ne bo imel v Kranjski hranilnici kake hranilne vloge, tudi tedaj ne, če bi Kranjska hranilnica ne bila društvo, obstoječe samo iz 65 članov nemškega mišljenja, temveč bi v tem društvu sedeli vsi ljubljanski Nemci — in še Lina Kreuter-Gale povrh.

S tem pa še ni rečeno, da poglavje o vrednostnih papirjih zaključujemo. Kakor smo že rekli, je ravnanje Kranjske hranilnice na obnem zboru dne 10. aprila 1908 kurzno zgubo ovilo v tolažbo, da je izguba le mimogrede, ker se kurzi vrednostnih papirjev zboljšujejo. Kakor smo pa navedli za zgled 3% januarske prior. obligacije Juž. železnice pri katerih je kurz padel še nižje, tako še hočemo pogledati tudi razne druge vrednostne papirje, katere izkazuje Kranjska hranilnica v računskem zaključku za leto 1907.

V kurzu so oslabei n. pr. sledeči vrednostni papirji:

	Kurz	
	31. dec. 1907	30. sept. 1908
4% konvertirana krona renta — maj-november	96 95	96.—
ista — januar-juli	96 85	95 90
5 1/4% obligacije Fran Josipove železnice	119 50	118—
4 1/2% bosn. herceg. drž. posojilo de 1898	98 60	97 50
isto de 1902	98 60	97 40
4% dunajsko prometno posojilo	97—	95 95
4% budapeštansko posojilo	91 30	90 75
delnice avstro-ogr. ske banke	1777—	1750—
itd. itd.		

Pri nabavi vrednostnih papirjev se mora pred oči imeti gotova gospodarska načela, kojih eno mora biti tudi ozir na tistega, komur se z nakupom njegovih vrednostnih papirjev gospodarsko pomaga.

Ako pregledamo seznam vrednostnih papirjev Kranjske hranilnice koncem leta 1907, najdemo izkazano vrednost njih, kakor že rečeno v znesku K 24.349 388 87 (o vrednostnih papirjih, v kojih je naložen del rezervnega zaklada govorimo pozneje).

Največ tega zneska tvorijo ogrski papirji, in sicer: K 15.059 414 40 torej okroglo 62%. 4% kranjsko deželno posojilo je izkazano z zneskom 278.320— 4% prioritetne dolžniških železnice pa z zneskom 2.958.352 50 3% prioritetne Južne železnice — januarske in aprilske 2.082.437 22 4% dunajsko prometno posojilo de 1900 999.100— Nadaljšnih vrst vrednostnih papirjev nam ni treba navajati, ker je iz gori navedenih zadostno razvidno, kaj smo hoteli dognati.

Hranilne vloge morajo biti vlagateljem zmeromna razpolago, radi tega ne zadostuje samo, da je uprava hranilnice popolnoma zanesljiva, temveč morajo biti v hranilnico vloženi denarji tako porabljeni, da se lahko spet dobijo za izplačevanje.

Uprava hranilnice mora vpoštevati, koliko je pričakovati, da se bo de

hranilnih vlog moralo v kratkem izplačati, a drugo mora naložiti v dobre hipoteke, nakupiti državne zadolžnice in druge popolnoma varne vrednostne papirje ali razposoditi proti zastavi ali poroštvo.

Kako je imela Kranjska hranilnica vloge koncem leta 1907 naložene, smo že na podlagi njene bilance povedali.

Gotovine je bilo K 409 655 85 naloženo pri drugih zavodih 2.259 823 63 skupaj K 2.669 479 48

s tem zneskom je mogla »Kranjska hranilnica« razpolagati.

Ako primerjamo stanje vlog Kranjske hranilnice koncem leta 1907 in stanje vlog dne 30. sept. 1908, najdemo, da se je za K 2.225.041 98 stanje vlog v letu 1908 skrbilo, t. j. da se je za K 2.225.041 98 več vzdignilo kakor vložilo.

Ako bi pa sedaj veliko vlagateljv hotelo svoje vloge vzdigniti, bi morala Kranjska hranilnica kmalo za nadaljna denarna sredstva skrbeti.

Oddati bi mogla najprej svoj material, ki je vreden po izkazu nekaj nad šeststotisoč kron. Potem bi prišli na vrsto vrednostni papirji, katerih pa sedaj ni prijetno prodajati, vsaj onih ne, katere smo gori navedli, da slabo stoje, ker bi pri prodaji bila velika izguba neizogibna.

Kranjska hranilnica bi morala torej vrednostne papirje zastaviti oziroma si na nje dobiti posojila.

Kakor pa posamezno iz »Seznama vrednostnih papirjev«, na katere se dobi pri »Avstro-Ogrski banki« posojilo, — bi dobila Kranjska hranilnica na svoje vrednostne papirje pri »Avstro-Ogrski« banki »le 75% kurzne vrednosti kot posojilo.

Ako bi se ves tako dobljen denar porabil za izplačevanje hranilnih vlog, bi še zmirom ostalo neizplačanih vlog krog 37 milijonov kron.

In kaj potem?! Iz strokovnih ozirov bi bilo res zapeljivo, ta izvajanja še nadaljevati; ker pa ne pišemo nikakega pouka za ravnanje Kranjske hranilnice, temveč pišemo le strokoven članek v informacijo slovenske javnosti, moramo hiteti k dragim istotako pojasnjenja potrebnim točkam.

Ministrske konference in ministrski svet.

Dunaj, 4. oktobra. Minister Prade je imel včeraj daljše konference z ministrskim predsednikom zaradi položaja v češkem deželnem zboru. Vlada hoče za vsako ceno doseči, da se deželni zbor konstituirajo. Načrt o volilni reformi se predloži češkemu deželnemu zboru že v eni prihodnjih sej. Nemci pa izjavljajo, da bodo tudi volilno reformo obstruirali, ako se jim ne dovolijo koncesije. Popoldne je ministrski predsednik konferiral dve uri s češkima ministroma Praškom in Fiedlerjem. Baron Beck je pri tej priliki povedal, da ima od cesarja dalekosežna pooblastila, ki se ne tičejo le usode češkega deželnega zbora, temveč tudi parlamenta. Toda ministrski predsednik ne misli porabiti teh pooblastil, temveč še vedno upa, da se dožene sporazumljenje med Čehi in Nemci. — Popoldne je bil ministrski svet, ki so se ga udeležili vsi ministri. Ministrski svet je trajal skoraj cele tri ure ter se je bavil z volilno reformo za češki deželni zbor.

Volilna reforma za češki deželni zbor.

Praga, 4. oktobra. Nova volilna reforma za češki deželni zbor, o kateri je razpravljaj včeraj ministrski svet, določa število deželnih poslancev s 330; od teh odpade 43 mandatov na splošno kurijo. Razun tega bo tvoril tudi deželni kulturni svet svojo kurijo, ki odpošlje poslance kakor trgovinska zbornica.

Pluralna volilna pravica na Ogrskem.

Budimpešta, 4. oktobra. Na banketu demokratskega kluba je povedal bivši minister Kristoffy, da se vlada brani, izpolniti v paktu s krono prevzeto dolžnost glede uvedbe splošne in tajne volilne pravice. Vlada hoče imeti pluralno volilno pravico, da zagotovi nadvlado madžarski rasi. Kristoffy pa je mnenja, da bi pluralna volilna pravica ne zagotovila nadvlade Madžarom, tempeč oligarhiji. Taka volilna pravica bi po njegovem mnenju madžarske rase ne ojačila, temveč oslabilo, ker bi cela Sedmograška bila izgubljena za Madžare. Pluraliteta na temelju davčnega postavka bi bil najnevarnejši reakcionarni eksperiment. Kristoffy je tudi povedal besedilo pakta, ki se je sklenil med krono in Fejervaryjevim ministrstvom, in katere obveznosti je potem prevzela neodvisna stranka. Kot zadnja točka v tem paktu je navedeno: »Nova vlada ima dolžnost, izvesti volilno reformo vsaj na tako široki podlagi, kakor jo obsega program sedanje vlade (Fejervaryjeve). A ta vlada ni imela v programu pluralne volilne pravice.

O usodi Bosne in Hercegovine.

Pariz, 4. oktobra. Avstro-ogrski poslanik grof Khevenhüller je bil včeraj pri predsedniku Fallièresu ter mu izročil lastnoročno pismo cesarja Franca Jožefa o splošnem položaju na Balkanu in o eventualni aneksiji Bosne in Hercegovine.

Carigrad, 4. oktobra. Oficialno glasilo turške vlade »Jeni gazeta« piše, da vest o nameravani aneksiji Bosne in Hercegovine po Avstro-Ogrski ne more biti resnična. List pravi, da turška vlada ne more verjeti, da bi cesar Franca Jožef zasledoval politiko, ki nasprotuje mednarodnemu pravu. Istotako, pravi list, da je treba sprejeti z največjo rezervno vest, da Avstro-Ogrsko navdušuje in šeuva Bolgarijo proti Turčiji.

Dunaj, 4. oktobra. »Zeit« piše iz zanesljivega vira, da še ni gotovo, ali se Bosna priklapi Avstro-Ogrski, toda prav verjetno je, da pride odločitev v kratkem času. Položaj v Bosni, mnenje pri avstrijskih delegatih in še mnogi drugi momenti govore za aneksijo. Pri ogrskih delegatih pa sedaj še ni razpoloženja za aneksijo. Vendar je iz vsega pričakovati, da se odločitev izreče za aneksijo.

Bolgarsko-turški konflikt.

Sofija, 4. oktobra. Turški poslanik je izročil včeraj bolgarski vladi noto glede orijentske železnice. Nota pravi, da je neumevno, kako se more bolgarska vlada pogajati z železniško družbo za odkup orijentske železnice, ko je vendar železnica last Turčije. Istočasno je izjavil tudi zastopnik orijentske železnice, da se družba ne more spuščati z bolgarsko vlado v pogajanja zaradi odkupa železnice, dokler nima bolgarska vlada za to dovoljenja turške vlade. Vključ temu pa je bolgarski ministrski svet sklenil, da orijentske železnice ne da več iz rok ter se s Turčijo sploh ne pogaja. Mogoče je sicer, da bo knez, ko se vrne domov, skušal vlado pregovoriti, naj odneha; toda v tem slučaju bo ministrstvo odstopilo. Gotovo pa je tudi, da na Bolgarskem ni stranke, ki bi prevzela vlado pod pogojem, da bi se orijentska železnica vrnila. Konflikt se je znatno poostiril.

Berolin, 4. oktobra. »Local-anzeiger« poroča iz krogov, ki imajo dobre zveze z bolgarsko vlado, da je vsled zadnjih depeš med Carigradom in Sofijo na Bolgarskem mobilizacija neizogibna. Ministrski predsednik Malinov je brzojavil knezu, naj se nujno vrne domov.

Krvave demonstracije v Zagrebu.

Zagreb, 4. oktobra. Zaradi neprestanih zaplemb socialno-demokratskega glasila »Slobodna riječ«, je par sto delavcev priredilo demonstracijo po ulicah. Demonstrantje so hoteli izročiti protest podbanu Cernikovu, toda policija jim je zaprla pot ter navalila na demonstrante z golimi sabljami. Policaji na konjih so tudi streljali. Dva delavca sta dobila hude rane. Organizacija socialnih demokratov je vsled tega sporočila vladi, da odgovori delavstvo na neopravičen napad policije s splošnim štrajkom, ako ne dobe popolnega zadoščenja. Nato je dobila delavska zveza takoj odgovor policijskega ravnateljstva, da je uvedlo proti odgovornim policijskim organom disciplinarno in sodno postopanje ter sta dva policijska uradnika, kakor tudi dva policaja suspendirana.

Dopisi.

Iz Bohinja. Kakor bi sredi morja nastal orkan in vzvalovel morje, da bi se podili valovi na vse strani in bežali tja do daljnih bregov, tako je zabučalo in vztrepetalo po zadnjih ljubljanskih dogodkih po vsem Slovenskem. Zašumelo je tudi pri nas, pa ne posebno. Ze proti koncu zadnjega tedna so stiskale stare žene glave skupaj in si pripovedovale nekaj skrivnostnega na ušesa, kar je kmalu odmevalo po vseh bohinjskih vaseh. Govorilo se je brez vsakega povoda, da dospe v nedeljo, dne 27. septembra iz Ljubljane okrog 200 demonstrantov, da uničijo nemške napise in razbijejo okna v hotelu »St. Johann« ob Bohinjskem jezeru. Tem govoricam pametni ljudje niso verovali, drugi pa so čakali v nekem strahu in s težkim srcem velikih dogodkov. Prišla je nedelja. Hotel »St. Johann«, zavetišče vseh Nemcev, je bil zastražen od 5. ure popoldne naprej po dveh orožnikih. Po četrty uri popoldne se je pripeljal okrog 25 bistriških fantov mimo hotela, ki so klicali »živio« in peli »Slovenecem«. Ko jih je opazila pred hotelom stojčica »Herrschaft«, se je umaknila v svojo trdnjavo-hotel, kjer je imela pripravljena polena v svojo obrambo. Tako so pripovedovale služkinje. (Pripomniti moramo, da služi v tem hotelu precej Slovenk, katerih vsaka je bila ob rojstvu trda Bohinjka, sedaj pa govore povsod in skoro brez izjeme samo nemško, ker menijo, da kažejo s tem svojo nedosegljivo oliko. Tudi te so se umaknile v hotel, ker vest jim je postala pretežka. Na vprašanje, čemu ne govore slovenski, odgovarjajo, da jim to brani oskrbnik hotela, Tone, češ, da morajo govoriti nemško, dokler jedo nemški kruh. Tudi Tone je po rojstvu trd Bohinjec, a se je sčasom prelevil v najstrastnejšega nemčurja. Temu se ni čuditi, ker je zrasel med samini Nemci v hotelu, kakor leskovka v grmovju. Toda strah je bil neutemeljen; fantje so se peljali dalje med glasnim petjem in ukanjem od Stare Fužine, oddaljene od tega hotela kak pol ure. Okrog 7. ure so se fantje vrnili od Stare Fužine in vstopili v hotel »St. Johann«, kjer jim je strela sama hotelirka Stöhr in jih ogovarjala v slovenskem jeziku, kar se še ne pomni. Bili so popolnoma mirni in se odpeljali pol ure pozneje domov v Bistrico. Nastala je noč, mirna in tiha, kakor navadno; le semtertja se je čul glasan »živio«, ki je odmeval po vsej dolini, a končno zaspal v gozdih ob vznožju hribov. Spala je noč, spali smo mi Bohinjci. Ko pa je nastalo jutri in so obšli prvi žarki Bistriško dolino, tedaj smo opazili vse nemške napise na gostinlah počrne s črnolom; počrnel je čez noč tudi napis »Hotel St. Johann« ob bohinjskem jezeru. Nekaj trgovcev je že v terek po ljubljanskih demonstracijah odstranilo svojevoljno dvojezične napise (gg. Grobotech, Ravnik, Pirc i. dr.), kar pa je še ostalo, to je počrnila nedeljska noč. Želeti bi bilo, da se dvojezični, oziroma samonemški napisi odstranijo za vedno, posebno, ker bi v Bistrici naštel na prste vse one ljudi, ki so večji nemščini. Mi ne potrebujemo in nečemo nemških napisov in kdor ga ne odstrani — proč od njega!... Zupanstvo v Bohinjski Bistrici bi priporočali, da odstrani res krasno in tako vabljivo visečo desko, na kateri se bleste po vseh pravilih lepote napisane črke: »Das schnelle fahren, ist verboten«. Ako so se odstranili napisi »Woch. Feistriz« in drugi, čemu je pa tega treba? Značilen je tudi napis izven Bistrice »Strasse nach Mitterdorf«. Prosimo, da se to odstrani za vedno. Odborniki, oglejte se nekoliko po vasi, kjer boste opazili še mnogo nepotrebnega. Zupanstvu Srednje vasi bi si usojali svetovati, naj že enkrat nadomesti dvojezične napise na občinjskih deskah s samoslovenskimi. Čudno je res, da je treba opominjati ljudi, ki imajo

toliko društev, kakor v Srednji vasi! Bohinjci, vedite, da ste ljudje in ne bodite tako neumno ponižni; spoštujte svoj jezik. Trgovci in gostilničarji, navadite natakariče, da pozdravljajo vaše goste slovensko. In vi, izvoščiki, govorite na kolodvoru slovensko in rabite namestu »Einspänner«... slovenske izraze: enovprega. Samo tako se moremo nadejati boljše časa, nikdar pa ne, če se ponižujemo bolj, kakor bi človek smel.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. oktobra.

— **Značilno.** Včeraj je bil nenavadno lep dan. Blagodejno solnce je privabilo že v zgodnjih dopoldanskih urah na ulice polno občinstva. Med tem živahnim vrvenjem množice pa si opazil tudi nenavadno veliko orožnikov. Ljubljanci so si jih sicer že privadili, a osupnilo je včeraj vsakogar, ko vidi stati od šenkavške cerkve do vladne palače, in to križiščih najobljudejših cest in ulic kakor pred stolno cerkvijo, na Mestnem in Marijinem trgu, pred pošto, ob »Narodnem domu« in pred vladno palačo nič manj nego 16 orožnikov in 5 stražnikov. Vhod v dvorišče vojarskega oskrbovališča na Franja Josipa cesti je bil odprt in videl si na dvorišču mrgoleti orožništva. Čudna, prečudna slika! Kaj se je zgodilo, vprašujejo ljudje!... Ura odbije enajst in iz stolne cerkve se odpelje od cesarske maše deželni predsednik baron Schwarz po poti, katero je orožništvo tako močno zastražilo! Komaj oddrda kočija mimo patrol, se te tudi poizgube!... Značilno!

— **Deželna vlada na delu.** Deželna vlada, oziroma deželni šolski svet, je razposlal na ravnateljstva tukajšnjih srednjih šol okrožnico, v kateri se med drugim slovenskemu dijaštvu prepoveduje opominjati občinstvo na njegovo narodno dolžnost držati se gesla »Svoji k svojim«. Brez komentarja!

— **Nemške predstave v deželnem gledališču** se začno danes, in sicer zaradi tega tako pozno, ker se nemški ravnatelj imel grozen strah, da bi se zgodile kake demonstracije. Znana stvar je, da so doslej Slovenci v veliki meri polnili nemško gledališče. Odslej bo to pač drugače. Prekrbljeno je, da se bodo nadzorovali obiskovalci nemškega gledališča in sicer v svrhu, da se dožene, kateri Slovenci obiskujejo nemške predstave. V nemških listih že jokajo, da je nemško gledališče v Ljubljani v smrtni nevarnosti in da utegne biti kmalu konec nemških predstav. Tu pa bodo jokali tisti čestilci nemške kulture, ki se vnamajo za nemško gledališče zaradi — žensk, ki so angaževane. Vsako jesen sveže blago. O priliki bomo povedali nekaj pikantnih dogodkov in škandalov iz zadnjih let, da se spozna »kulturni« pomen nemških gledaliških predstav v Ljubljani.

— **Koncerti.** V četrtek in v soboto je koncertoval novi orkester v veliki dvorani hotela »Union«. Spored je bil izbran in izvedba vseh točk naravnost vzorna. Sobotni koncert je bil v proslavo cesarjevega imendne, a je bil skoro prazen.

— **Loža deželne vlade** je bila pri snočni predstavi v proslavo cesarjevega imendne prazna.

— **Cesarska zastava** je bila v Kamniku včeraj zažgana. Zastavo je razobesilo okrajno glavarstvo. Razume se ob sebi, da je tako dejanje obsojati.

— **Konfiskacije vsevprek.** Zadnji »Notranjec« je od drž. pravdnika tako silovito razmesarjen, da ga je ostalo prav malo v drugi izdaji. Istotako je zadnji »Novi Slovenski Štajer« na vseh koncih pobeljen. Konfisciran je bil tudi zadnji »Slov. Gospodar«.

— **Odlikovanje.** G. Karel Barborič, trgovec v Novem mestu, je dobil od cesarja srebrni zaslužni križec s krono, ker je rešil dva dečka, da nista utonila.

— **Profesorske vesti.** Dež. šolski svet kranjski je dovolil, da sme g. dr. Val. Korun poučevati na mestni višji dekliški šoli v Ljubljani. Učiteljski kandidat Friderik Kordesch je imenovan za suplenta na kočevski gimnaziji.

— **Iz finančne službe.** Računski oficijal Ivan Košir je imenovan za računskega revidenta v IX. čin. razredu, carinski asistent Karel Eberlein je postal carinski oficijal, carinski praktikant Jernej Kladnik pa carinski asistent pri glavnem carinskem uradu v Ljubljani.

— **Učiteljske vesti.** Dosedanja provizorična učiteljica v Spodnjem Zemonu gđ. Marija Zakrajšek je imenovana za provizorično učiteljico v Šmihelu - Stopičah. Provizorična učiteljica v St. Vidu nad Ljubljano gđ. Marija Bitenc je v isti lastnosti premeščena v Presko. Učiteljica gđ. Evgenija Pehani

in učiteljica gđ. Marija Galle v Cerknici sta zaradi bolezni dobili dopust in pride na mesto prve biva provizorična učiteljica v Gor. Logatecu gđ. Ljudmila Juvan, na druge pa biva provizorična učiteljica v Trzinu gđ. Roza Svetlič.

— **Opomin slovenskih županov.** Že enkrat smo opozorili slovenske župane, naj odstranijo dvojezične vaške table in naj jih nadomestijo s samoslovenskimi. V tem oziru se nam piše z dežele: Nekateri župani na kmetih ničesar ne čitajo in nič ne vedo o zahtevi, naj se napravijo samoslovenski napisi. Dolžnost obeh slovenskih strank je, da vsaka svoje župane na to opozori. Odprava dvojezičnih tabel je toliko potrebnejša, ker so nemške spake za slovenska krajevna imena dostikrat naravnost žaljiva za slovensko narodno čast. »Rappengschies«, »Gesindeldorf« itd. — kaj so to drugega kakor žaljenja. Če nemške spake za slovenska imena že niso žaljive so pa vsaj bedaste in neprijetne. Slovenska vas na Notranjskem pri Rakeku se imenuje Ivanjšelo. V to vas — mimogrede rečemo — ne pride leto in dan nobena nemška butica. Na svoji tabli pa ima ta vas za lepo slovensko ime »Ivanje selo« nemško spako »Eibenshuss«. Seveda se o. kr. nemškutarji v raznih uradih vestno točno poslužujejo tega imenovanja, ki je sicer živa duša ne pozna. Temu je treba narediti konec. Slovenski župani — poskrbite za samoslovenske vaške table.

— **Tvrdka Michael Kastner.** Ali so gledali ljudje v soboto zvečer, ko so v »Slov. Narodn« čitali »Poslano« ljubljanskih slov. specerijskih trgovcev glede tvrdke Michael Kastner, pri kateri ima prvo besedo odnekod iz Nemčije privandran in občeneprijubljani družabnik Elbert. Tvrdka Michael Kastner je razglasila v uradnem listu in je nabila na svojih oknih obvestilo, da prodaja svoje blago po izredno nizkih cenah. Te »fabelhaft« nizke cene pa je ta firma samo razglasila in objubila — kakor pričajo v soboto objavljeni slučajipa se jih ne drži, marveč prodaja blago še dražje kakor so navadne cene. Trije slučaji so že konstatirani, brez dvoma jih je pa še mnogo več, samo da dotični ljudje vsled svoje površnosti pri plačevanju najbrž sami ne vedo, kako so jih »namazali«. Slučaji, ki so bili v sobotni številki pribiti, so tako škandalozni, da si kaj škandaloznejšega že ni več mogoče misliti. En slučaj je naravnost goljufija, zakaj če se pol kila makaronov zaračuna za cel kilogram ni to nič drugega kot navadna goljufija. Z ozirom na javno naznanilo, da je tvrdka Kastner pri vseh specerijskih stvarah znatno znižala cene in prodaja vse »fabelhaft billig«, imajo pa tudi ostali slučaji ne več samo umazan, nego že goljufiv značaj. Če kdo javno objubi, da prodaja blago ceneje kakor drugi trgovci, če javno razglasa, da je cene vsemu blagu znatno znižal, v resnici pa prodaja še dražje kakor drugi trgovci — kako se naj to imenuje? Pošten trgovec, ki kaj drži na svojo čast, se smatra vezanega prodajati blago po tistih cenah, ki jih je javno objubil. Kdor dela take javne objube samo da bi zvalil odjemalce v svojo prodajalno, kdor izkorišča zaupnost ljudi, da jim blago dražje zaračunava kakor je objubil — ta dela goljufivo. Firma Michael Kastner je razkrinkana in postavljena pred vso javnostjo na sramotni oder. Občinstvo ve sedaj pri čem da je to firma. Pripomniti pa moramo še nekaj. Sedanjí čas je za nekatere nemčurske trgovčevine kritičen, ker so se začeli Slovenci braniti zoper nemški naval in ker vračajo klin s klinom, kar je začela »Südmarka« pri nas počenjati. Če se v takih časih firma Kastner poslužuje takih nepoštenih sredstev, kakor je bilo zgoraj obrazloženo, če se v takih časih, ko lovi z umazano konkurenco slovenske odjemalce, ne straši dejanj, ki so goljufivega značaja, potem lahko vsak misli kar hoče o splošni solidnosti te firme.

— **Čigav je klobuk?** Klobuk, ki ga je imel Rudolf Lunder pod glavo, ko je ustrelen padel na Pogačarjevem trgu, ni bil njegov. Lunderov klobuk je v usodni noči pobrala na Pogačarjevem trgu, ne vedoč čigav da je, gospa Ogrinc, paznikova žena. Ko se je dognalo, da je to pravi klobuk Rudolfa Lundera, ga je izročila Lunderovemu bratu. Nastane sedaj vprašanje, čigav je klobuk, ki ga je imel Rudolf Lunder pod glavo, ko je umirajoč ležal na Pogačarjevem trgu? Pravi lastnik tega klobuka je bil gotovo priča usodepolnega dogodka na Pogačarjevem trgu. Mogel bi torej dati selo važna pojasnila glede postopanja vojaštva v noči dne 20. septembra, zato prosimo dotičnika, naj se čim najpreje zglasi v našem uredništvu.

— **Koslerjevo pivo.** Znani slovenski restavrador g. Frano Čonček (restavracija Čonček pod Rožnikom) je bil 20 let odjemalec Koslerjevega piva. Sedaj je to dolgoletno ljubezen Koslerjevi pivovarni odpovedal in jo odstopil slovenski pivovarni Auerjevi. V soboto popoldne je na vrtu navedene restavracije sedeči zastopnik tovarne Koslerjeve kaj milo vzdihnil, ko je zagledal, da se je Auerjevo pivo pripeljalo. Slovenci zahajajo k Čončku, kjer se poleg znano dobrega vina toči tudi slovensko pivo.

— **Gostilna »pri Pepetu«** v Kolodvorskih ulicah je baje od vojaštva bojkotirana. Na to naš odgovor: »Pepetova mamica« skrbi za naše telesne potrebe s svojo izborno in ceneno kuhinjo tako krasno, da se vzlic žalostnim časom počutimo kakor ribice v vodi. — Slovensko stalno omizje.

— **V Jugoslovanskem hramu,** čegar imejitelj je g. Stefan Bergant, se odslej ne toči več Koslerjevo, marveč domače Auerjevo pivo. To v ravnanje gostom.

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v terek se opera »Madame Butterfly« ponavlja. — V četrtek, dne 8. t. m. se igra prvič narodna drama iz katalonskega življenja »V dolini«.

— **Slovensko gledališče.** V soboto smo videli znano Schönthan-Kadelburgovo veseloigro »Gospod senator«. Posebno duhovita ta igra ni. Narejena je po običajni šabloni, po tistem kopitu, kakor malo ne vse nemške veseloiigre in tudi njeni dovtip

Svoj klobuk, ki je črn, mehak, s širokim krajci in je bil kupljen pri Blažu Jesenku, dobi pri Lunderovem bratu v Trzinu.

— **Obredbe v Celju.** Okrožno sodišče v Celju je obsodilo štiri Slovence zaradi hudodelstva, ker so pobili okna na schulvereinski šoli v Sevnici. Obsojeni so bili mlinar Anton Poljanec na štiri tedne, uradnik Friderik Visjak in tipograf Gustav Simončič vsak na tri tedne ter plakater Smole na 14 dni.

— **Kolodvorska restavracija** na Zidanem mostu je menda namenjena samo za nemške potnike, ker na slovensko zahtevo se tam sploh ne postreže in ne dobi ničesar. Včeraj je neka dama prišla v to restavracijo, hoteč se okrepčati. Govorila je seveda slovenski, toda natakariji je niso hoteli razumeti in tudi ne postreči. Skandal! Tako se dela z nami, ker nimamo nič narodnega ponosa in narodne zavednosti. Istočasno z omenjeno damo je bilo namreč v restavraciji mnogo Slovencev, ki so pa v svoji pasji ponižnosti vsi govorili nemški, boječ se, da bi s slovensko govorico ne žalili zatlačenih ušes gospodov nemškonalnih natakarijev. Če bi se vsi slovenski potniki tako zavedali svoje narodne dolžnosti kakor imenovana slovenska dama, bi pač kmalu dosegli, da bi tudi v kolodvorski restavraciji na Zidanem mostu spoštovali slovenski jezik.

— **Renegat Linhart v Ptuj!** Ta slavni možič širokih ust, ni pri odhodu iz Ljubljane, kjer se mu postala tla prevročila, zapustil le »sladkih« spominov za seboj, temveč tudi celo kopo dolgov, katere je napravil na svojo »častno« besedo. Da teh častnih dolgov nikdar ne bode plačal, je več kot gotovo, če je sodno dokazano, da nima niti enega kosa premakljivega premoženja, ki bi se mogel zarubiti, ter je celo pod prisojbo potrdil, da je brez vsakega premoženja, da celo toliko plače nima, da bi mu lahko kaj odtegnili v poplačilo velikanskih dolgov. Če je res, da mu »Stajero« in pa general Ornič niti 135 k mesečno ne plačata, potem lahko sklepamo, koliko je vredna njega zmršena glava. Ptujskim nemčurjem le častitamo na njih pridobitvi!

— **V Ljutomeru** imajo peka z imenom Prayer. Pri tem peku je njegova netjakinja Mimi Fudakova. Ta devica, hči slovenskega očeta in slovenske matere, je rojena v Virju na Hrvaškem in je tam bila seveda Hrvatica. Pri svojem stricu se je tako »ponemčila«, da zdaj še hrvatskega lista iz Virja neče več prejemati, češ »das bin ich dem deutschen Haus meines Onkels und dem deutschen Pettau schuldig«. Ljutomerčanje pozor na ta »deutsches Haus« in na tega »onkla« Prayerja.

— **Nemčurji v Trzinu** so že začeli bojkotirati Slovence. Sicer izgleda to nekam smešno, ker je v Trzinu med 3000 prebivalci samo 190 Nemcev, vsi drugi pa so Slovenci, ali resnično je to vendar. Nemci so pač brez obzirni in dosledni, Slovenci pa vse prej kot to. Kako znajo Nemci nastopati, kaže naslednji slučaj: Neki tovarnar v Trzinu je pretgal kupčijske zveze s svojim najbližjim sorodnikom samo radi tega, ker se je ta sorodnik — udeležil pogreba nedolžnih žrtv 20. septembra in v svoji izlozbi razpostavil njihovo sliko.

— **Koslerjevo pivo.** Znani slovenski restavrador g. Frano Čonček (restavracija Čonček pod Rožnikom) je bil 20 let odjemalec Koslerjevega piva. Sedaj je to dolgoletno ljubezen Koslerjevi pivovarni odpovedal in jo odstopil slovenski pivovarni Auerjevi. V soboto popoldne je na vrtu navedene restavracije sedeči zastopnik tovarne Koslerjeve kaj milo vzdihnil, ko je zagledal, da se je Auerjevo pivo pripeljalo. Slovenci zahajajo k Čončku, kjer se poleg znano dobrega vina toči tudi slovensko pivo.

— **Gostilna »pri Pepetu«** v Kolodvorskih ulicah je baje od vojaštva bojkotirana. Na to naš odgovor: »Pepetova mamica« skrbi za naše telesne potrebe s svojo izborno in ceneno kuhinjo tako krasno, da se vzlic žalostnim časom počutimo kakor ribice v vodi. — Slovensko stalno omizje.

— **V Jugoslovanskem hramu,** čegar imejitelj je g. Stefan Bergant, se odslej ne toči več Koslerjevo, marveč domače Auerjevo pivo. To v ravnanje gostom.

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v terek se opera »Madame Butterfly« ponavlja. — V četrtek, dne 8. t. m. se igra prvič narodna drama iz katalonskega življenja »V dolini«.

— **Slovensko gledališče.** V soboto smo videli znano Schönthan-Kadelburgovo veseloigro »Gospod senator«. Posebno duhovita ta igra ni. Narejena je po običajni šabloni, po tistem kopitu, kakor malo ne vse nemške veseloiigre in tudi njeni dovtip

so tiste baže kakor jih sploh čujemo v nemških veseloiग्रah. Tip senariora je orisan dokaj značilno. Pri nas demokratskih Slovenceh se take figure ne porajajo baš pogosto, po večjih mestih jih pa utegne biti še kaj. Kakšen Otto Ernst ali Gerhard Hauptmann bi iz tega gradiva napravil učinkovito dramo ali žaloigro. Občinstvo se je zabavalo še dosti dobro vsaj v drugi polovici predstave. V prvem dejanju pa človek res ni vedel, ali se igra veseloigra ali žaloigra. Naslovno vlogo je igral g. Danilo. Ta vloga zahteva premišljene in dobro pripravljene igre, vendar se nam zdi, da g. Danilo to pot ni bil recimo razpoložen. G. Nučič je prav dobro predstavljaval Mittelbacha, vendar bi bili želeli ponekod malo več umerjenosti. G. režiser Dragutinovič nam je podal dr. Gehringa, kakršen mora biti: prekanjen in obenem neustrašen, konsekvntno zasledujoč svoje cilje. Tip Agate, ki ga je predstavljala ga. Borštinkova je pisan mestoma neverjetno in samo tako odlična predstavljalka, kakršno poznamo go. Borštinkovo, je z lastno inteligenco prešla pomankljivosti pisateljev in kreirala verjetno Agato. Manjše vloge so imele gđ. Ronovska, gđ. Kavcka ter gg. Iličič in Toplak, ki so vsi pripomogli igri do uspeha. Gospd. Kavcka je pokazala, da zna igrati in da ima talent. Gledališče je bilo dobro obiskano. — Včeraj popoldan smo ob nabit polnem gledališču videli zopet Raimundovoga »Zapravljivca«.

O igri se je že tolikrat pisalo, da pač ni treba novič o nji govoriti. Dobro je označil Blodvelja g. Toplak, zdi se nam pa, da je bil v tretjem dejanju v maski nekoliko prestar, tudi maska g. Groma, ki je sicer povoljno rešil svojo nalogo, nam ni ugajala. G. Povh je ustvaril lep tip sluga in mizarja, posebno so pa ugajali občinstvu njegovi kupleti. Gđ. Thalerjeva je prišla do prave veljave šele v tretjem dejanju, ko nam je resnično hvalevredno predstavila resolutno mizarjevo ženo. Pohvaliti nam je tudi dobro petje g. Križaja, ki je pa imel kot igralec samo skromno vlogo. Pozabiti pa ne smemo mizarjevih otrok, ki so pod poveljstvom g. Povheta kazali pravo otroško brezskrbnost in blebetavost. Občinstvo jim je hrupno izkazovalo hvaležnost. Ge. Dragutinovičevi se je to pot vrlo posrežil naš narodni dialekt. — »Madama Butterfly«. Uspešno in srečno je začela opera novo sezono. Puccini je ime, ki zelo slovi danes po svetu kakor malokatero drugo. Po pravici. Brez dvoma je namreč Puccini danes najduhovitejši in neženijalnejši reprezentant najmodernejših italijanske glasbe. Praksil je daleč Mascagnija in otemnil tudi slavo Leoncavallovo. Pretresljiva je tragedija japonskega dekleta, ki je obdelana v libretu, a šele glasba, ki zna vse verno slikati, ki zna vsem čuvstvom dati jasnega izraza in pretrsti poslušaloc srce. »Madama Butterfly« je krasno delo, ki ga bodo sčasoma spoznali tudi tisti, ki iščejo v operah samih melodij. Predstava je bila — to se mora brez ovinkov priznati — vzorna. Opera stoji in pade s primadono in da je opera dosegla znamenit uspeh, je zasluga g. Nordgartove. To je odlična pevka. Lep, obsežen, izšolan in simpatičen je njen glas, lep, premišljen, umetniško je njeno igranje. Partija je silno težka, a g. Nordgartova jo je sijajno izvedla. Koncem prvega dejanja ji je bilo izročeni več šopkov in venci, ki ga je prepustila svojemu partnerju. Tenorist g. Fiala se je izkazal kot rutiniran pevec in igralec. Izvedel je svojo vlogo jako dobro in žel tudi mnogo priznanja in aplavza. Vsekaže se je jako srečno upeljal. Zelo lep uspeh je imela gđ. Peršlova. Njena sveži polni mladi glas je vzbujal občno pozornost kakor tudi korektno petje. Eleganten in siguren kot igralec je bil g. Vulakovič. Čigar krasni bariton je vzbudil občno pozornost in našel zasluženo priznanje. Zbor je bil jako dober in prav tako tudi vsi nositelji manjših vlog, o katerih bomo pri reprizi imeli še priliko govoriti. Tudi uprizoritve je bila jako lepa. Prav posebno priznanje gre orkestru. Vendar enkrat orkester, na mesto muzikantov, ki ne znajo dosti več kot Radeckega koračnica. Razloček med novim orkestrom in med vojaško godbo je velikanski in gotovo je, da je orkester v največji meri pripomogel k snočnemu uspehu »Madame Butterfly«.

— **Matice Slovenske,** odborova seja bo v sredo, dne 7. oktobra 1908, ob pol 6. zvečer v društveni pisarni. Dnevni red: 1.) Naznanila predsedništva. 2.) Potrditev zapisnika o zadnji odborovi seji. 3.) Poročilo o knjigah za l. 1908. 4.) Poročilo o rokopisih. 5.) Poročilo iz knjižnega, zemljevidnega in tehniškega oddelka. 6.) Tajnikovo poročilo. 7.) Slučajnosti.

— **Radogoj.** Kot redni član je pristopil g. dr. Simon Dolan, o. kr. gymn. prof. v Kranju. Naj bi našel mnogo posnemalcev zlasti med

živimi podpiranci Radogojevimi, ki so sodelovali v dobrem materijalnem stanju, a so žalibog nevaležnostno pozabili, da jim je Radogojeva podpora pomogla do sedanega materijalnega socialnega stališča.

„Škol II.“ naznanja, da se vrši redna telovadba za vse člane (tudi za starejše) ob torka 6. t. m. naprej, zopet ob navadnih urah. Šolski naraščajoči telovadi ob torkih in četrtkih od pol 8. do pol 10. zvečer. Bratje telovado se prosijo, da se telovadbe redno udeležujejo. Odbor.

Akademsko ferijalno društvo „Sava“ nas je naprosilo, naj objavimo, da se vrši „Savanski ples“ v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani dne 5. januarja 1909. Ob enem prosijo društvo narodna društva, naj se blagovoljno ozirajo pri določitvi svojih veselic na to prireditel.

Politično in izobraževalno društvo za Dvorski okraj v Ljubljani vabi svoje člane na vsakomesečni sestanek, ki se bo to pot vršil v gostilni g. Fr. Oblaka na Tržaški cesti „pri Franceljnu“ jutri, 6. oktobra t. l., ob 8 uri zvečer.

Buffet v slovenskem gledališču ima letos namesto Voltmanna slaščičarica Jakoba Zalaznika, ki se rada ozira na vse želje občinstva.

Oddaja čistokrvnih plemenitih bikov pincgavske pasme, kupljenih z državno podporo: Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kupi meseca oktobra s podporo, ki jo je c. kr. kmetijsko ministrstvo dovolilo za pospeševanje govedoreje, nekaj bikov pincgavske pasme. Te biki bo odbor oddal na podlagi došlih prošelj, in sicer z ozirom na potrebo čistokrvnih plemenjakov po dotičnih krajih. Prošnje je vložiti do 15. oktobra t. l. pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Delitve premij za govejo živino bodo v ponedeljek, 12. oktobra t. l. v Postojni za Notranjsko, v četrtek, 15. oktobra t. l. v Spodnjih Gorjah za Gorenjsko, v ponedeljek 19. oktobra t. l. v St. Lorenzu ob Temenici za Dolenjsko. Namen razstavi in delitvi premij, kakor tudi vse pogoje je razvideti iz glasila kmetijske družbe kranjske.

Vojaško veteransko društvo v Kranju. Odbor je v svoji seji dne 1. oktobra sklenil, naj se vrši v nedeljo, 25. oktobra 1908 izvanredni občni zbor, pri katerem se bo predlagalo slovensko poveljevanje. Ob enem se bo določil primeren znesek kot prispevek za oskrbo nedolžnih ranjencev z dne 20. septembra 1908.

Učiteljsko društvo za logaški okraj odkrije dne 8. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v Starem trgu nagrobni spomenik rajni učiteljici gospej Ivani Perušek-Modrijan. Gg. učitelji in učiteljice ter prijatelji rajnce se tem potom uljudno vabijo, da se udeležijo odkritja tega spomenika.

Orjaški krompir. Gospod Karel Druškovič, trgovec na Ljubnem v Savinski dolini, pridelal je krompir, ki tehta 135 kilogramov, ter ga vpošlal v Gradec na ogled.

Znižanje voznine v relaciji Pazin-St. Peter v Šumi. Veljavno s 1. novembrom t. l. zniža se voznina na progi Pazin-St. Peter v Šumi in sicer za brzovalnik na K 120 za II. razred in na 60 v za III. razred. Za osebni vlak na 80 v za II. in na 40 v za III. razred.

Roparski napad pri belem dnevu. Ga. Marija Polakova, učiteljica v Dolih pri Litiji, se je napotila dne 30. septembra t. l. ob eni popoldni iz Dol v Sevnico. Tja je bila povabljena kot priča v neki posestveni zadevi. Romantična pot in lepo vreme sta jo izvabila, da se je napotila peš do Radeč pri Zidanem mostu. V soteski pod Kumom jo je napal ropar pri belem dnevu t. j. ob pol treh popoldne. Na levo skalo, na desno peneči se potok Sopota in zopet skalo. Srčnemu možu bi upalo sroci in kaj ne bi slabotni ženski ob ne navadnem napadu in groznih besedah: „Denar sem, ali te pa zabodem.“ In prijel je ropar svojo žrtev za lase, jo potegnil nazaj in gledala sta si v oči. V rokah roparjevih se je zasvetil brušen nož. Gospa Polakova je roparju dala torbico, v kateri je imela robček, ključek, povabilo k sodnji, zavojček za cigarete in denar. In izpuštil se je čez penečo se Sopoto v gozd. Vso zadevo je preplašena gospa naznanila na orožniški postaji v Radečah pri Zidanem mostu. Orožniški postajevođa je ukrenil takoj vse potrebno, da se izsledi roparja. Sum leti najbolj na nekega 20–30 let starega možkega, še dokaj lepe zunanosti. Mož je vitez, ozkega nosu in bledega obraza. Najbolje ga označuje praska na uhlju. Pod nosom ima rjave luse. Obklečen je v rjavo obleko. Nosi poletno srajco z rdečimi, vrvičastim podvezkom. Kdorkoli bi ga videl, naj ga ovadi takoj najbližnji orožniški postaji. Opozorjamo na podkumsko sotesko vse one, ki potujejo tuintam tako brezskrbno skozi njo.

Ob tem nam silijo v spomin tudi dejstva, da v razdalji 6 ur ni niti ene orožniške postaje. Ali bi res ne bilo moči ustanoviti orožniške postaje v Dolih pri Litiji?

Tepež v Trbovljah. Dne 25. kimavca t. l. okrog 10. ponoči, nastal je prepri radi deklet med rudarji Janezom Ajdovškom, Francem Vozljom, Antonom Bričljem, Martinom Pirnatom in Jožefom Becom. Pirnat in Bec sta bila s samokresi oborožena in Bec še zraven z železno palico. Začela sta pretepati Bričlja in mu prizadela štiri težke rane na glavi. Ko se ni zadostovalo poprej omenjeno smrtno orodje, šel je Bec še v svoje stanovanje po sekuro, s katero je še hotel sekati okrog sebe, a ljudje so mu sekuro odvzeli. Bec in Pirnat so orožniki radi težke telesne poškodbe aretovali in izročili sodišču. Bričelj pa leži težko telesno poškodovan doma.

Obstreljen je bil v soboto zvečer v „Zeleni jami“ ključavničar Alojzij Hafner. Ko so fantje namreč pred Kosmačevo gostilno nam neznan iz kakšnega vzroka razgrajali, je gostilničar nanje streljal s samokresom, in zadel slučajno mimoidočega Hafnerja pod koleno leve noge. Ranjenca so prepeljali v deželno bolnišnico. Ker se je bila po mestu razširila vznemirljiva vest, je odšel tja oddelek orožnikov, ki pa ni stopil v akcijo.

Prav nepotrebno je prišel v zapor danes ponoči 21letni dminar Ivan Kramar. Ko je stražnik napovedal pri „Zelenem hribu“ policijsko uro, vrže Kramar vanj stol, potem pa skoči k njemu in ga dejansko napade. Ker se ni dal pomiriti, je moral v zapor in se bode pred sodiščem zagovarjal zaradi hudodelstva javnega nasilstva. Tega bi se bil pač lahko ognil.

Razmere v mestu so bile v soboto in nedeljo normalne. Policija je aretovala 6 oseb in sicer eno zaradi tatvine, 3 zaradi razgrajanja in kaljenja nočnega miru, eno zaradi pijanosti in ležanja na ulici, eno pa zaradi težke telesne poškodbe. (Pa to ni bil politični konflikt, kakor na drugem mestu poročamo).

Kolo je bilo ukraden v soboto v restavraciji poleg kolodvora v Kranju. Kolo je tvrdke »Rossler u. Jauer-nig«, (kateri je na Kranjskem zelo malo) in ima na prestavni plošči tvrdko in tovarniško številko 11.324. Pozor pred nakupom.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 Hrvatov in Slovencev, nazaj se je pa vrnilo s posebnim vlakom 600 Ogrov in Poljakov. V soboto se je pripeljal iz Amerike 15 Hrvatov in Slovencev.

Izgubljen in najdeno. Trgovski sotrudnik Ivan Vončina je izgubil rjavo usnjato listnico, v kateri je imel legitimacijo trgovskega društva »Merkur« in neko italijansko srečko. — Neka dama je izgubila denarnico, v kateri je imela nekaj denarja in garancijski listek žepne ure. — Sodni sluga Martin Ivanuš je izgubil zavitek, v katerem je imel sivo pelerino, črno otroško obleko in dva bankovca po 20 K. — Našla je notarska uradnica gđe. Alojzija Premkova dva zlata prstana. — Paznik v prislilni delavnici Ivan Smrečnik je izgubil v papirju zavitev 10 K 30 v. — Ga. Jožefa Rihterjeva je izgubila zlat uhan. — Na južnem kolodvoru sta bila izgubljeni, oziroma najdena dva klobuka, galoše, dve palici, dva dežnika, pločevinasta posoda, kletka z živo vervečo in ženska pelerina. — Učitelj g. Fran Marolt je našel rjavo denarnico z manjšo vsoto denarja. — Delovodja g. Jurij Ungar je izgubil za 5 K jedilnega orodja. — Neki gospod je izgubil zlat poročni prstan, njegova soproga pa zlat obesek. — Šolska učenka Vida Stritofova je našla črn plet. — Denarnica z manjšo vsoto se je našla. Dobiti jo je v Gradšču št. 4 pri hišniku.

Demonstracije pred sodiščem.

VII. Obtoženec Ljudevit Englisch. — Razprava je bila razpisana na soboto ob štirih popoldne. Obtoženec je v preiskovalnem zaporu, obtožen prestopka v smislu § 431. kaz. zak. Priče so navzoče. Po tričetrturtnem čakanju se razprava odgodi na poznejši čas. Kolikor nam je znano, se je v soboto zvečer pustilo Englisha v svobodo.

VIII. Sodnik sod. svetnik Potratro, zapisnikar Ohm Januschowsky, javni obtožitelj dr. Neuperger, branitelj dr. Ažman.

Obtoženec Ferdinand Kranjec, iz Podstenja, star 16 let, trgovski vajenec. Ovdaba postajevođa Ignaca Ocepka pravi, da je dne 24. septembra popoldne korakalo mimo prodajalne Berte Ševar v Ljubljani, Trubarjeve ulice, 25 orožnikov, katerim je Kranjec, priletevši iz veže zaklical sledeče besede: »Puť, puť, ah-cug, žlindra žandarmerija!«

Kranjec izpove, da teh psov ni izrekel. Pač je videl, da gre mimo žandarmerija, šel je iz trgovine vun in slišal nekega, da je zaklical nekaj, kaj, ne ve. Čez kake tri ure prideta en orožnik in en stražnik, vprašata, koliko vajencev je v prodajalni. Po dolgem povpraševanju se je končno obtoženca zabeležilo in se ga naznanilo sodišču.

Priča orožniški postajevođa Ig. Ocepka, nameščen v Zatičini, izpove: 24. septembra nas je prikorakalo 25 orožnikov preko Šentjakob-skega trga proti mostu. Ko smo bili že kakih 10 korakov od trgovine Berte Ševar, je nekdo zavpil, kakor omenja ovdaba. Priča je korakal zadnji in se ozrl ter videl nekoga, ki je kazal orožnikom »oslek«.

Sodnik: Ali morete priseči, da je bil ta?

Priča: Ravno taka oseba je bila, a da je bil prav ta, ne morem reči.

Drž. pravdnik predlaga, da se postopa napram obtožencu v smislu zakona.

Dr. Ažman, kot zagovornik, na ta predlog ne zahteva več, da bi se zaslislale kake druge priče, nakar sodnik razglasi opristilno razsodbo. V utemeljevanju razsodbe poudarja, da se sodišče ni moglo prepričati o krivdi obtoženca, ker priča Ocepka nikakor ni mogla potrditi, da bi bil obtoženec zaklical one žaljive besede in da bi bil pokazal »oslek« orožništvu. Obtoženec to tudi odločno zanika, in ker si stoji izpovedbe v nasprotju in sodišče ni moglo jasno spoznati položaja, se v smislu § 259. k. p. r. obtoženec oprosti krivde prestopka razzaljenja javne straže v smislu § 312. kaz. zak.

Državni pravdnik dr. Neuperger se zadovolji s pravdorekom in prikrat pri teh obravnavah ne pri-javi vzklica.

Telefonska in brzojavna poročila.

Za skupno delo.

Celovec 5. oktobra. Z največjim zadoščenjem pozdravljajo koroški Slovenci naznanilo „Slov. Naroda“ o skupnem deluzoper skupnega sovražnika. Sloga se mora doseči in se lahko doseže v okvirju, ki ga je označil „Slov. Narod“.

Krško 5. oktobra. Slava Sloven-cem, ki podajajo roko v složno delovanje v prid domovine.

Volilna reforma za češki deželni zbor.

Dunaj, 5. oktobra. „Sonn- und Montagszeitung“ javlja, da predložila češkemu deželnemu zboru načrt volilne reforme v seji prihodnji petek. Istočasno se predloži deželnemu zboru tudi zakonski načrt glede ustanovitve parlamentnih odsekov za sporazumljenje med Čehi in Nemci.

Bosansko vprašanje.

Dunaj, 5. oktobra. „Sonn- und Montagszeitung“ javlja, da bo Avstro-Ogrska v najkrajšem času proglasila svojo suvereniteto nad Bosno in Hercegovino.

Rim, 5. oktobra. Avstrijski poslanik pri italijanskem dvoru, grof Lützow se je odpeljal v Racoonigi, da izroči kralju Viktorju Emanuelu, svojerodno pismo cesarja Frana Josipa, tičooče se namenov Avstro-Ogrske glede Bosne in Hercegovine.

Pariz, 5. oktobra. Predsednik republike Fallières je imel danes posvetovanje z ministrskim predsednikom Clemenceaum o bosanskem vprašanju.

Dunaj, 5. oktobra. Avstro-ogrski poslanik v Berlinu, Szechenyi Marich, je odpotoval v Berlin, da obvesti nemško vladu o načrtih Avstro-Ogrske glede Bosne in Hercegovine.

Dunaj, 5. oktobra. Avstro-ogrski poslanik na ruskem dvoru, grof Berchtold, je nenadoma odšel v Petrograd. Poslanik ima nalogo, da informira rusko vladu o nakanah Avstro-Ogrske glede bosanskega vprašanja.

Povratak kneza Ferdinanda na Bolgarsko.

Sofija, 5. oktobra. Knez Ferdinand je včeraj prišel v Rušuk preko Bukarešte. Sprejeli so ga vsi ministri z ministrskim predsednikom, dr. Malinovem, na čelu. Takoj po njegovem prihodu je imel ministrski svet sejo. Splošno se sodi, da se bo knez Ferdinand jutri v Tirnovi proglasil za neodvisnega.

Panika na borzi.

Dunaj, 5. oktobra. Na borzi je zavladala silna panika, ker je došla vest, da Bolgarska mobilizuje in da je poslala svojo vojsko že na turško mejo. Kursi na borzi so padli za več goldinarjev.

Carigrad, 5. oktobra. Na borzi je velika vznemirljenost. Izvedelo se je, da je predčerašnjim došlo več nujnih brzojavk v Jildis-Kiosk iz Berolina. Poslal jih je cesar Vi-

ljem sam. Pozno ponoči so morali s buditi sultana, da so mu dostavili brzojavke. Vsebinske brzojavke ni znana. Veliko razburjenost je povzročila na borzi tudi vest, da je že 9 divizij iz Tesalije na potu proti Bolgarski.

Aneksija Bosne.

Dunaj 5. septembra. Suvereniteta Avstro-Ogrske nad Bosno in Hercegovino se najbrže proglasi že v sredo.

Dunaj 5. oktobra. Iz Pešte javlja, da izide v kratkem cesarjeva proklamacija, s katero se proglasi aneksija Bosne in Hercegovine. V tej proklamaciji bo cesar proglasil, da razširja svojo suvereniteto tudi na Bosno in Hercegovino in da velja tudi za ti dve deželi dedno pravo habsburške rodovine.

Sarajevo 5. oktobra. Aneksija Bosne se formalno še ne bo takoj izvedla. Bosna dobi deželni zbor. Pripravljalna dela so v rokah deželne vlade.

Rim 5. oktobra. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da je aneksija Bosne odgovor Avstro-Ogrske na proglasitev Bolgarske za kraljevino.

Bolgrad 5. oktobra. V vladnih krogih smatrajo aneksijo Bosne po Avstro Ogrski kot fait accompli.

Aretacije v Ptuj in Mariboru.

Maribor, 5. oktobra. Državno pravdnštvo je dalo zapreti 7 Nemcev, ki so se udeležili protislovenskih iz-gredov.

Ptuj, 5. oktobra. Sodišče je odredilo aretacijo 3 Nemcev, ki so pobijali šipe „Narodnega doma.“

Kongres srednjih stanov.

Dunaj, 5. oktobra. Na kongresu srednjih stanov je prišlo do burnih prizorov. V predsedstvo ni bil izvoljen noben Slovan kar je izzvalo silen vihar med slovanskimi delegati.

Najprvo so proti temu protestirali Čehi; njim so se pridružili Slovenci in Poljaki. Naknadno je bil izvoljen v predsedstvo Adamek. To Slovanov ni zadovoljilo. Zato so zapustili dvorano in se ločeno sestali na zborovanje pod predsedstvom dr. Čelakovskega. Dr. Gessmann je prišel posredovat Slovinci in Poljaki so bili za to, da se poda kongresu protestna izjava, Čehi pa so z 19 proti 16 glasovi sklenili, da je sploh zapustiti kongres. Slovensko protestno izjavo sta podpisala Povše in Žitnik. Končno so se vsi delegati zedinili, da ostanejo na kongresu in podajo tam protestno izjavo. To izjavo je dal predsednik Exner prečitati ter izrazil svoje obžalovanje, da je vsled nesporazumljenja prišlo do neljubega konflikta.

Proglasitev Bolgarske za kraljevino.

Sofija, 5. oktobra. Knez Ferdinand se je snoči ob 9. pripeljal semkaj iz Bukarešte. V donavskem pristanu so ga pričakovali vsi ministri in drugi visoki dostojanstveniki. Ministrski svet je trajal pozno v noč. Danes zjutraj ob 8. se je knez Ferdinand z ministri odpeljal v Tirnovo, staro bolgarsko prestolnico, kjer je slovesno proklamiral Bolgarsko za neodvisno in jo proglasil za kraljevino.

Dunaj, 5. oktobra. Iz Sofije je došla oficialna vest, da se je knez Ferdinand proglasil za kralja bolgarskega ter proklamiral Bolgarsko kot neodvisno od Turčije.

Vojna med Bolgarsko in Turčijo?

Dunaj, 5. oktobra. V tukajšnjih krogih se sodi, da je vsled proglasitve Bolgarske za kraljevino vojna med Turčijo in Bolgarsko neizogibna.

Dunaj, 5. oktobra. Dosedaj še ni došlo iz Sofije nobenih podrobnosti o dogodkih na Bolgarskem. To dejstvo se razlaga s tem, da je bolgarska vladila vse brzojavne zveze okupirala zase, da bi s tem preprečila, da bi prišle v inozemstvo vesti o mobilizaciji bolgarske vojske.

Pariz, 5. oktobra. Iz Carigrada je došla brzojavna vest, da je Turčija poslala na bolgarsko mejo že 40 polkov.

Carigrad, 5. oktobra. Od tu odhajajo neprestano vojaški vlaki, obloženi s strelivom in topovi na Bolgarsko mejo. Mnogo topov in streljiva se je poslalo v Solun in Drinopolje.

Carigrad, 5. oktobra. Vojno ministrstvo je odpoklicalo 9 divizij z grške meje in jih poslalo na bolgarsko mejo.

Izrazi sožalja.

Brod, 3. oktobra. Povodom krvavih dogodjaja, prigodom kojih je pro-livena bratska slovenska krv, izražuje gradsko zastupstvo grada Broda na Savi iz svoje središne duboko sa-žaljenje, obsuđujoč počinjeno nasilje. Šarac, gradonačelnik.

Belovar, 29. septembra. Ožaloženi teškom nesrečom nad proli-vanjem bratske krvi slovenske po vlastitoj grudi od fanatizirane nacio-nalne soldateske, izričemo iskreno sučut slovenskom narodu. Bez krvi nema slobode, pa se nadamo, da će

ona, vapijuća u nebo donijeti procvat i slobodu Slovenaca i spasenje ispod njemačkog nasilja, kao i mučeničkog hrvatskog naroda ispod iga mađarskog imperijalizma. Iskrenu bol dijela: Hrvatski učitelji sa komersa županijske učiteljske skupštine u Belovaru.

Zagreb, 1. oktobra. Trgovačko društvo „Merkur“ u Zagrebu, zgrazu-juć se nad minulim krvavim dogo-djajima u sreću Slovenije, kliče: Slava žrtvama a bratskom narodu naše iskreno saučesće. Hrvatsko trgo-vačko društvo „Merkur“.

Brod, 1. oktobra. Iz dna duše razžaloženi radi tužnog i brutalnog postupka njemškutara, kliče: Slava mučenicima bratskog nam slovenskog naroda! Brodska Starčevićan-ska Omladina.

Pazin, 5. oktobra. Danas skup-ljeno vijeće općine Pazin izriče jedno-glasno svoje sažaljenje i duboko ogor-čenje nad nevinim žrtvam okrutne soldateske. Glavar dr. Kuretič.

Darila.

6. izkaz prispevkov za spomenik in oskrbo žrtv 20. septembra 1908. Dne 3. oktobra 1908 došli so podpisaneu blagajniku „Zdru-ženega narodnega odbora“ sledeči pri-spevki: Ivan Kališ, mag. pis. pristav v Ljubljani za spomenik in oskrbo K 5. — Franjo Souvan iz Bleda svoj in svoje ma-tere gospe Uršule Souvan prispevek za ran-jence K 40. — Upravištvo „Slovenca“ v Ljubljani zbirka za spomenik (imena darovalcev izkazana v „Slovencu“) K 53. — Andrej Senekovič, gim. ravnatelj v po-koju za ranjence in spomenik K 20. —

Niko Žic, profesor v Pazinu za spo-menik K 5. — Janko Vilar, vinski trgo-vec v Dobu za spomenik K 5. — Križ-man iz Krškega za ranjence skupiček za prodano srce in doneski iz šaljive igre ob trgatvi K 15/20. — Županstvo v Kranj-ski gori na Kranjskem za spomenik in in oskrbo a) dar občinskega odbora K 30, b) zbirka občanov K 94. — Županstvo v Krškem na Kranjskem za ranjence zbirka prebivalcev iz Krškega (imena posameznih darovalcev in darovalk, med katerimi se nahaja z znatno svoto tudi prebлага do-brotnica ga. Josipina Hočevar, se objavijo ob priliki) K 372/40. — Ivan Grobelnik, veletržec v Ljubljani a) za žrtve K 130, b) za spomenik K 20. — Fran Goldmann, sluga „Obrotno pomožnega društva“ v Ljubljani daroval za ranjence na kegljišču pri „Perlesu“ K 3. — Karel Lenčec, vele-posestnik in veletržec na Laverici pri Ljubljani za spomenik in žrtve kron 20. — Neimenovan iz Ljubljane za spomenik in žrtve K 50. — Jakob Kleindienst, žup-nik v Begunjah na Gorenjskem a) za žrtve K 21 (pošiljalec K 15, Val Šturm K 2, Pohlin iz Radovljice K 2, Lavrenčič iz Lesec K 2), b) za spomenik K 5. — So-trudniki tvrdke Feliks Urbanc v Ljubljani med seboj nabrali K 16/32. — Alojzija Petčič iz Ljubljane zbirka ljubljanskih Slo-venk in Slovencev (imena posameznih da-rovalk in darovalcev se objavijo ob pri-lici) K 40/10. — Skupaj K 945/02. Vsem darovalcem najsrčnejša zahvala! — V Ljubljani, dne 5. oktobra 1908. — Dr. Alojzij Kokalj s. r. blagajnik.

Za žrtve. III. izkaz darov, poslanih

podpisaneu vodstvu za dne 20. t. m. ranjene žrtve, ki se zdravijo v deželni bolnici. Darovali so p. n: Mate Strkovič, Ljubljana nabral 8/82 K, županstvo Vrh-nika 15 K, Ivan Čebašek, župnik v Pol-hovem gradu 10 K, Gospa dr. Marnova nabrala v Semicu 20 K, Franc Cvetič v Novem Hradu na Češkem 20 K, odbor Sokola v Braslovčah nabral 12/60 K, so-trudniki tvrdke Ed. Kavčič 18/50 K, Tekla Hubad, soproga c. kr. dež. šol. nadzornika 5 K, Ivan Zupan, rud. paznik v Trbovljah nabral 6 K, Josip Boncelj v Železnikih 10 K, Matija Kunc t. č. v Pulji 20 K, Helena Sayer Petričič 25 K. Nabiratelj g. Schullerju so darovali: Ivan Simončič 1 K, Rudolf Stritar 2 K, Aloj-zij Zorman 5 K, Cantoni, trgovec 2 K, Jožef Eberle trgovec 2 K, Gregor Jenko 2 K, Josip Bardorfar, urar 3 K, Ivan Krvin 1 K, Ivan Seliskar 1 K, Jera Dolar 40 h, Fran Kollman, veletržec 30 K, Josip Pok, trgovec 1 K, J. Jasenc, trgovec 40 h, A. Leben 1 K, Josip Lončar 3 K, Franc Zajc, urar 2 K. Za ranjence daro-vali pod geslom „Sloga jači, nesloga tlači“: Auer Žorž, Begunje 5 K, Avsenek Janez Sv. Lucija 3 K, Šturm Lizi, Poljce 2 K, Avsenek Ivanka, Begunje 2 K, Židan Marija, Begunje 2 K, Avsenek Ivan, Be-gunje 2 K, Sodja Josip, Poljce 2 K, Janša Ivan Begunje 1 K, Šturm Tine, Poljce 1 K, Stroj Anton Zapuže 1 K, Oman Erna, Begunje 1 K, Zavri Valentin, Begunje 1 K, Janc Ivan, Begunje 1 K, Prešern Ana, Begunje 1 K, Grile Ana, Begunje Stroj Marija, Begunje 1 K, Mencinger Ivan, Zgoša 1 K, Resman Peter, Begunje 1 K, Pohlin Dragotin, Radovljica 1 K, Rihteršič Franica, Radovljica 1 K, Jaglič Marija, Begunje 1 K, Rakovec Ivan, Be-gunje 1 K, Gasperin Ivan, Begunje 1 K, Resman Anton, Begunje 60 h, Kralj Ma-tija, Begunje 40 h, Zajc Fran, Begunje 1 K, Milan Leustek, Lekar 25 K, [Rav-ček Andrejček v Smledniku je poslal 8 K, Omizije pri Poldetu v Gor. Logatcu 4 K, dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani darovala lovska družba v Kokrici

6 K, Ela Freljheva, kontrolorjeva soproga v Ljubljani 5 K, upravništvo "Slovenca" 67 K, Nabiratelj g. Franu Schullerju so darovali: J. Zorman, trgovec v Spodnji Šiški 3 K, Franc Golob, trgovec v Spod. Šiški 5 K, Pepi Papler, trgovka 3 K, Ivan Goltes v Spod. Šiški 1 K, Ivan Pretnar v Spod. Šiški 1 K, Ivan Okorn, pek. mojster 5 K, Krescencija Ahlin v Šiški 2 K, M. Rodvornik v Šiški 1 K, Alojzija Tonih v Šiški 1 K, Marija Fenc v Šiški 5 K, Jernej Glavič v Šiški 3 K, Mohar Leopoldina v Šiški 1 K, M. Bergant v Šiški 1 K, M. Avbelj v Šiški 1 K, V. Soršak v Šiški 2 K, H. Sušnik v Šiški 2 K, Jos. Vodnik, veletržec v Spod. Šiški 25 K, Uroš Krtnik, poslovod. v Sp. Šiški 3 K, Jožef Kranjc v Spodnji 30 K, Ana Premk 1 K, lekarna A. Bohinca 2 K, Franc Lovše 2 K, Ivana Tonih 1 K, M. Jermec 2 K, A. Mastek 1 krono, Uraj 1 K, Neimenovani 1 K, Ludovika Jarc 1 K, Franc Bizjak 2 K, J. Terpinec 3 K, J. Okorn 1 K, Karel Vidmar 1 K, Franc Jevnikar 1 K, Valentin Gostič 40 h, Leopold Rejc 50 h, Helena Aleš 20 h, Franc Oblak posestnik 1 K, Ivana Česnovar 40 h, restavracija pri "Bobenčku" na Glincah 1 K, Valentin Šobelj, Glinca 50 h, Pepca Jebačin, Glinca 2 K, Olga Jančar, Glinca 2 K, Marija Marinšek, Glinca 2 K, Franc Gutnik, Glinca 3 K, Alojzij Marn, Glinca 2 K, M. Bijol, Glinca 1 K, A. Drobina, Glinca 1 K, Franc Sojar, Glinca 1 K, A. Prebil, Glinca 1 K, Marija Agnola, Glinca 1 K, Rovšek, gostilničar Glinca 2 K, Neimenovana Glinca 1 K, Franciška Brinovec, Glinca 1 K, Ivan Pirnat, Glinca 1 K, Ivan Starin, Glinca 1 K, Javornik, trgovec Glinca 1 K, Franja Lajk, Glinca 1 K, Ignac Kukovica, Glinca 1 K, Marija Topolavec, Glinca 1 K, Marija Kavčič, Glinca 1 K, Terezija Cehun 3 K, Bajec Anton 2 K, Alojzij Jerančič, trgovec 5 K, J. Černič 1 K, Pavel Turk, gostilničar 2 kroni, Česnovar, gostilničar 5 K, Jožefa Gergorič 1 K, Neža Turk 1 K, Josip Plankar, gostilničar 1 K, Rajko Perušek, c. kr. profesor v Ljubljani poslal 10 K, Ivanka Treo, trgovka v Ljubljani 20 K, Metličan 20 K, Franc Weinberger Zagorje ob Savi 10 K, P. Šveglj, župnik v Moravčah 10 K, dr. Vinko Gregorič, vodja bolnice 25 K, Hudovernik Neža 1 K, podporno društvo delavstva c. kr. tobačne tovarne 178-40 K, župavstvo Loški potok nabralo 132 K, Neimenovani 4 K, Matej Sršen, župan v Vodica h nabral povodom ženitovanja J. Jerala v Polju. 13-88 K, Kati Merzlikar 2 K, A. Kalan 2 K, Franja Turšič 2 K, Antonija Tavčar 2 K, Ana Juvanišič 2 K, Terezija Bizovičan 2 K, Marija Smole 1 K, Sternole Metka 1 K, Fani Stritih 40 h, Ana Grdin 1 K, Al. Drmel 20 h, Kati Betrič 40 h, Ivanka Miklavčič 1 K, Neimenovan 3 K. Skupaj dosedaj nabranega 4227-56 K. Za nepričakovane izdatke in velikodušne darove se vodstvo vsem darovateljem v imenu ranjenecv najiskrenejše zahvaljuje, proseč za nje novih podpor. Vodstvo dež. bolnice v Ljubljani, 3. oktobra 1908. Dr. Vinko Gregorič vodja.

Meteorološko poročilo,

Vidna nad morjem 206, Srednji srčni tlak 738-9 mm

obdobje	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
3	9. zv.	742-3	13-0	j. sl. jug	jasno
4	7. zj.	742-1	6-3	sl. jvzh.	megla
2. pop.	741-8	22-8			jasno
5	9. zv.	740-9	13-8	slab jug	
7. zj.	739-5	7-0	brezvev.		megla
2. pop.	735-2	23-0	sl. svzh.		jasno

Srednja včerajšnja in predvčerajšnja temperatura 13-4° in 14-3°; norm 12-5° in 12-3° Padavina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm.

Potnik

spreten in zanesljiv za prodajo vseh platnenih in pavolnatih izdelkov, se sprejme proti proviziji. 3570-1

Ponudbe pod znakom "Tkalceva" na uprav. "Slov. Naroda".

Brivnica

v Ljubljani, dobro vpeljana, z dobro eksistenco, se prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. 3568-1

Poizve se pod "dobra eksistenco" poste restante, Ljubljana.

Sprejmeta se takoj

prodajalka pomočnik

za trgovino s pleteninami in galanterijskim blagom, najraje iz kake večje trgovine na deželi. 3572-1

J. Korenčan, Ljubljana.

Sprejme se takoj izurjen ključar

(Maschinenschlosser) mlajša moč v tovarni za lep (Leimfabrik) v Ljubljani.

Dobre ohranjen

klavir

se prodaja po nizki ceni v Tobačni ulici št. 3. 3535-3

Za lesno trgovino

se išče mlad Slovenec, ki je že delal v tej stroki in ima nekaj zmožnosti pri tem poslu ter je vajen pomagati tudi sam pri delu. 3569-1

Dopisi naj se pošiljajo pod "N. 6." na uprav. "Slov. Naroda".

V najem dajem za takoj lepo

prostorno klet

v Spod. Šiški. Ravnotam razprodajam različen inventar in blago, kakor sode, kadi, rakije, slivovke, brinjevec itd. 3541-3

Karel Meglič

lastnik trdnice Lavrentič & Vomicelj, Dunajska cesta št. 32.

Najbolj varno naložen denar!

Stanje hranilnih vlog: nad 26 milijonov K.

Rezervni zaklad: nad 900.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši, v Prešernovih ulicah št. 3

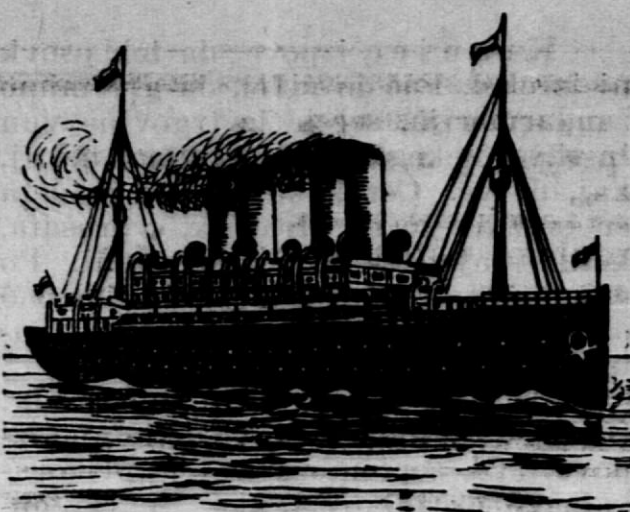
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev. 3499-5

Denarne vloge se sprejemajo po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot golov denar, ne da bi se prekinilo njih obrestovanje.

Kder hoče varno, mirno in hitro

potovati, naj se obrne na odviske c. kr. deželne vlade: potrojnega glavnega zastopnika: Fr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorske ulice 28

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki "voljkan": 2343-14

Kaiserin Aug. Victoria, nosi 25.000 ton

Amerika " 24.000 "

President Lincoln " 20.000 "

President Grant " 20.000 "

Vožnja Ljubljana - Hamburg traja z nanovo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave okroglo 1 1/2 dni, ter ima potnik pravico porabe brzdovlakov po celi črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

Deber krojaški pomočnik

za veliko in majhno delo se sprejme takoj pri Ivanu Potočniku v Kamniku. 3564-2

Več dobro izurjenih

urarskih pomočnikov

sprejme pod ugodnimi pogoji Rafko Salmić, trgovina z urami in zlatarstvo v Celju. 3542-2

Mesarskega pomočnika

in 2 učenca 2

sprejme takoj Ivana Košenina, mesar, Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 6. 3406-16

Prihodnjo sredo

to je 7. t. m., priženem v Ljubljano na semenj

2 para konj

in sicer: 1 par prav lepih črnih arabcev, po 7 let starih, izvrstnih za vsako vožnjo. Prodala se bosta z dvojno vprego, to je lahko in težko ter z lepim koleselnjom. — Drugi par sta rjavi kobili, ravno tako za vsako delo, kateri se bosta prodali z vprego za težko vožnjo. 3519-3

Vse to prodam, ker sem svoje posestvo razprodal.

Vencelj Arko

Šmartno pri Litiji.

se toči v Sodnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Vinski mošt

sladek, pristen, bel in rdeč, domač pridelek

trdnice Br. Novakovič

se toči v Sodnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Delniška pivovarna Laški trg

sprejme

neoženjenega kovača

Nastop takoj ali pozneje.

Plača po dogovoru.

"V Angleškem skladišču oblek"

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg št. 5. obsega zaloga čez

25.000 komadov

najnovije jesenske in zimske konfekcije

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke

po čudovito nizkih cenah!

Prodaja na debelo z znatnim popustom.

"SLAVIJA"

45-114

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 41,335,041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814,430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseslovensko narodno upravo.

Vsa poštena dajo:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši

v Gosposkih ulicah št. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšimi plačili.

Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljši sloves, koder poslu.

Dovoljuje iz čistega dobička izdati podpore v narodne in občnkoristne namene.